

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

146/2025

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 24.6.2025 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρύλια, Πρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόν ο Αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρή γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας, από τον ραδιοφωνικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο «REAL FM» Νομού Αττικής, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ Α.Ε.», αναφορικά με διατάξεις περί: α) ποιοτικής στάθμης προγράμματος, β) προστασίας της αξίας του ανθρώπου και σεβασμού της αξιοπρέπειας και της προσωπικότητάς του, και γ) δυσμενών διακρίσεων (λόγω φυλής), κατά τη διάρκεια της εκπομπής με παρουσιαστή τον Γεώργιο Γεωργίου, που μεταδόθηκε στις 23.9.2021 και ώρες 16:00-18:00. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από 8 (οκτώ) καταγγελίες πολιτών.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε ο φάκελος με αριθμό 319/6.10.2021, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Μαρία Κοντογιάννη, ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων, και στην ειδική επιστήμονα - νομικό Θεοδώρα Παπαδάκη. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 319/ΕΣ/6.10.2021 έκθεση καταγραφής των

πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στην συνέχεια, η Ειδική Επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 906/ΕΣ/11.6.2025 νομική της εισήγηση. Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας, παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της Αφένδρα Τουλούμη. Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο, η Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 10.7.2025, ώρα 14:00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 3801/10.7.2025 υπόμνημά του.

Την 21.7.2025 και ώρα 11:00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ιωάννη Πολίτη, Αντιπρόεδρο, προεδρεύοντα, σε αναπλήρωση της Προέδρου του ΕΣΡ Ευτέρπης Κουτζαμάνη-Δρίλια, η οποία είχε κώλυμα, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Από το μέλος Ευτύχιος Παλλήκαρης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Το μέλος Σωκράτης Τσιχλιάς ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση τον προεδρεύοντα Αντιπρόεδρο Ιωάννη Πολίτη, ο οποίος δεν μετείχε στη συνεδρίαση της 24.6.2025, αναγιγνώσκοντας τις υποβληθείσες καταγγελίες, την με αριθμό πρωτοκόλλου 319/ΕΣ/6.10.2021 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης που συνέταξε η διοικητική υπάλληλος Μαρία Κοντογιάννη, την με αριθμό πρωτοκόλλου 906/ΕΣ/11.6.2025 έγγραφη νομική εισήγηση που συνέταξε η ειδική επιστήμονας-νομικός Θεοδώρα Παπαδάκη, το με αριθμό πρωτοκόλλου 3801/10.7.2025 υπόμνημα του σταθμού, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Ο προεδρεύων Αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης δήλωσε ότι ενημερώθηκε πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζητήσεως της 24.6.2025 και η δήλωσή του αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά

και στη συνέχεια αποχώρησε Η Ολομέλεια, αφού μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια Αρχή, όπως προβλέπει το Σύνταγμά μας (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος αυτός έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό, μεταξύ των άλλων, την προστασία της αξίας του ανθρώπου και την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

Οι επιταγές αυτές περί ποιοτικής στάθμης προγράμματος και σεβασμού της αξίας του ατόμου εξειδικεύονται και στο επίπεδο της κοινής ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας. Ειδικότερα, το άρθρο 2 παρ. 1 του ΠΔ 77/2003 ορίζει τα εξής: «Οι ειδησεογραφικές και άλλες δημοσιογραφικές και πολιτικές εκπομπές πρέπει να εξασφαλίζουν την ποιοτική στάθμη που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης καθώς και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας».

2. Πρωταρχική κρατική υποχρέωση αποτελούν ο σεβασμός της αξίας του ανθρώπου και η προστασία της ανθρώπινης προσωπικότητας. Ειδικότερα, το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζει τα εξής: «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας».

Εξάλλου, το άρθρο 9 παρ. 2 του ΠΔ 77/2003 προβλέπει τα εξής: «Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται στις εκπομπές πρέπει να απολαμβάνουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς. Ειδικότερα δεν επιτρέπεται η προσβολή της προσωπικότητας, της τιμής και της αξιοπρέπειάς τους. Πρέπει επίσης να γίνονται σεβαστά η ιδιωτική και οικογενειακή τους ζωή, η επαγγελματική τους δραστηριότητα και το δικαίωμα έκφρασής τους. Η άσκηση κριτικής δεν είναι ασυμβίβαστη με το σεβασμό των δικαιωμάτων των εμφανιζομένων ή αναφερομένων προσώπων». Επίσης, το άρθρο 3 παρ. 1 περ. β του Ν. 2328/1995 ορίζει τα εξής: «Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων), που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και

τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται..»

3. Επιπλέον, το άρθρο 5 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος προβλέπει τα εξής: «1. Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη. 2. Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων. Εξαιρέσεις επιτρέπονται στις περιπτώσεις που προβλέπει το διεθνές δίκαιο».

Απαγορεύεται ρητώς η προβολή μειωτικών και ρατσιστικών μηνυμάτων και χαρακτηρισμών και γενικότερα η παρουσίαση προσώπων που υπό συγκεκριμένες συνθήκες μπορεί να ενθαρρύνει τις δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος τους βάσει ιδίως της εθνικότητας και της φυλής τους. Ειδικότερα, το άρθρο 4 παρ. 1 και 2 του ΠΔ 77/2003 ορίζει τα εξής: «1. Δεν επιτρέπεται η παρουσίαση προσώπων με τρόπο ο οποίος, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, μπορεί να ενθαρρύνει, τον εξευτελισμό, την κοινωνική απομόνωση ή τις δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος τους από μέρος του κοινού βάσει ιδίως του φύλου, της φυλής, της εθνικότητας, της γλώσσας, της θρησκείας, της ιδεολογίας, της ηλικίας, της ασθένειας ή αναπηρίας, του γενετήσιου προσανατολισμού ή του επαγγέλματος. 2. Δεν επιτρέπεται η προβολή μειωτικών, ρατσιστικών, ξενοφοβικών ή σεξιστικών μηνυμάτων και χαρακτηρισμών, καθώς και μισαλλόδοξων θέσεων και γενικά δεν πρέπει να θίγονται εθνοτικές και θρησκευτικές μειονότητες και άλλες ευάλωτες ή ανίσχυρες πληθυσμιακές ομάδες».

Σύμφωνα δε, με το άρ. 8 του Ν. 4779/2021: «Οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων δεν πρέπει να εμπεριέχουν υποκίνηση σε βία ή μίσος εναντίον ομάδας ανθρώπων ή μέλους ομάδας που προσδιορίζεται με βάση τα χαρακτηριστικά της φυλής, το χρώμα, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τις γενεαλογικές καταβολές, τη θρησκεία, την αναπηρία, τον γενετήσιο προσανατολισμό, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου».

4. Το άρ. 2 παρ. 4 του ΠΔ 77/2003 ορίζει ότι : «Η τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων που αφορούν στην ορθή, ευπρεπή και καλαίσθητη γλωσσική διατύπωση και

εκφορά λόγου είναι απαραίτητη. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται, ώστε να τηρούνται με προσοχή στη σύνταξη, στην παρουσίαση και στους υπότιτλους των εκπομπών οι κανόνες της γραμματικής και του συντακτικού της ελληνικής γλώσσας. Το αντίστοιχο ισχύει και για τη χρήση άλλων γλωσσών στο πλαίσιο ελληνικών ή ξενόγλωσσων εκπομπών».

5. Σημειώνουμε δε, πως, από τη στιγμή που η εκπομπή ενημερώνει τους ακροατές για αθλητικά γεγονότα, θεωρείται ενημερωτική και, ως εκ τούτου, έχουν εφαρμογή επί του προκειμένου οι κανόνες του κώδικα ειδησεογραφικών και ενημερωτικών εκπομπών. Χαρακτηριστικό είναι εξάλλου ότι η εφαρμογή των κανόνων αυτών έχει γίνει αποδεκτή νομολογιακώς κατά το παρελθόν και για πολλές άλλες εκπομπές με αντίστοιχο χαρακτήρα και περιεχόμενο με αυτήν της υπό κρίση υποθέσεως (όπως ενδεικτικώς, ΣτΕ 715/2015 και 1798/2015)

6. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

7. Οι πάσης φύσεως εκπομπές, επομένως, που μεταδίδονται από τους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς οφείλουν να έχουν την συνταγματικώς επιβαλλόμενη ποιοτική στάθμη προγράμματος. Κατά πάγια νομολογία, το περιεχόμενο της αόριστης νομικής έννοιας της «ποιότητας» εξειδικεύεται με βάση τους κανόνες της λογικής και τα δεδομένα της κοινής πείρας και η διαπίστωση από το ΕΣΡ της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της ελέγχεται δικαστικώς (όπως ενδεικτικώς, ΣτΕ 3815/2014 και ΣτΕ 4532/2014). Εξάλλου, η υποχρέωση σεβασμού της αξίας του ανθρώπου συνιστά θεμελιώδη κανόνα της συνταγματικής τάξεως με επιτακτικό χαρακτήρα και ιδιαίτερα μάλιστα όταν πρόκειται για περιπτώσεις βαρείας προσβολής της (όπως ενδεικτικώς ΣτΕ 2102/2013 και ΣτΕ 3453/2015). Δεν συγχωρείται επομένως υπό οιοσδήποτε συνθήκες η μετάδοση ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων που κατά αντικειμενική κρίση προσβάλλουν την αξία και την προσωπικότητα του ατόμου, μέσω της προβολής μεταξύ άλλων μειωτικών και ρατσιστικών μηνυμάτων και σχολιασμών. Η σχετική απαγόρευση καταλαμβάνει τα πάσης φύσεως προγράμματα, επομένως και τις αθλητικές εκπομπές οπαδικού χαρακτήρα. Το ειδικό κοινό στο οποίο ενδεχομένως οι εκπομπές αυτές απευθύνονται ουδόλως νομιμοποιεί αποκλίσεις από την εφαρμογή των συνταγματικών επιταγών και των υπόλοιπων κανόνων της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας (όπως ενδεικτικώς, ΣτΕ 1348/2013 και ΣτΕ 898/2015). Βλ. ειδικότερα και

άρθρα 1 και 21 παρ. 1 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχει νομική ισχύ επί τη βάσει της Συνθήκης της Λισαβόνας, αρ. 6 της ΣΕΕ και άρθρο 2 του Ν. 2462/1997 (Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα), καθώς επίσης και το άρθρο 14 της ΕΣΔΑ (ΝΔ 53/1974)

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, από την εξέταση της επίμαχης ροής προγράμματος και από τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προέκυψαν τα εξής:

Κατατέθηκαν οκτώ καταγγελίες ακροατών, για «ρατσιστικό σχόλιο ακροατή χωρίς επίπληξη από τον ραδιοφωνικό παραγωγό».

Κατά τη διάρκεια της εκπομπής, ακούστηκαν, όπως απομαγνητοφωνήθηκαν και καταγράφηκαν στην υπ' αριθμ. πρωτ. 319/ΕΣ/6.10.2021 έκθεση της κ. Μαρίας Κοντογιάννη, οι εξής φράσεις, έχουσες σχέση με τα καταγγελλόμενα:

...

«Τα κέρατά του τα τράγια είχε! Τα κέρατά του τα τράγια είχε! Αναφέρεται σε απογοητευμένο οπαδό της ποδοσφαιρικής ομάδας του Παναθηναϊκού και περιγράφει την κακή απόδοση της ομάδας αυτής, που δεν μπορεί να γυρίσει το παιχνίδι.

...

«Αυτός ο χιμπατζής, το Α1 που ..., έπρεπε να έχει βγει με δύο κόκκινες και με έξι κίτρινες».

...

«Ε βέβαια θα φάτε κλωτσιές ρε! Πώς θα σας αφήσουνε ρε! Να περάσετε να βάλετε γκολ...». Αναφέρεται σε απογοητευμένο οπαδό της ποδοσφαιρικής ομάδας του Παναθηναϊκού και περιγράφει την έλλειψη μαχητικότητας των παικτών του Παναθηναϊκού στον αγώνα με τον Άρη, που δεν μπορούν να κοντράρουν τον αντίπαλο.

Καταρχήν, τονίζουμε πως όλες οι παραπάνω φράσεις ειπώθηκαν από ακροατή, όχι από τον ραδιοφωνικό παραγωγό. Όμως, ο τελευταίος δεν προέβη σε επίπληξη σε βάρος του ακροατή και δεν τις αποδοκίμασε καθόλου.

III. Υπαγωγή

Ο ακροατής αποκάλεσε «χιμπατζή» κάποιον ποδοσφαιριστή, που όμως, δεν κατονομάζει. Από την στιγμή, όμως, που η αναφορά γίνεται σε συγκεκριμένο αγώνα, της προηγούμενης ημέρας της εκπομπής («εχθές»), δηλαδή της 22.9.2021, μεταξύ των ομάδων Άρη - Παναθηναϊκού, οι ενασχολούμενοι με τα του ποδοσφαίρου, σίγουρα κατάλαβαν σε ποιόν παίκτη (Α1 «που...») αναφερόταν ο ακροατής.

Αν ο παίκτης αυτός είναι έγχρωμος, η χρήση της λέξης αυτής συνιστά δυσμενή διάκριση λόγω φυλής, ρατσιστικό, δηλαδή, σχόλιο. Όμως, εν προκειμένω, δεν νοείται ταυτόχρονα να εφαρμοστούν και οι διοικητικές παραβάσεις περί προσβολής της αξίας του ανθρώπου, της τιμής και της υπόληψής του, διότι αυτές απορροφώνται από την διοικητική παράβαση περί δυσμενών διακρίσεων του προσώπου λόγω της φυλής του.

Κατόπιν ερευνών μας, διαπιστώσαμε πως τελικά ο παίκτης που ..., που έληξε με 1-0, ήταν ο Α1 επαγγελματίας ποδοσφαιριστής, ο οποίος αγωνιζόταν ως επιθετικός ..., καθώς και μετά το 2023 αγωνιζόταν ... (βλ. συνημμένα σχετικά έγγραφα).

Η φράση «Ε βέβαια θα φάτε κλωτσιές ρε! Πώς θα σας αφήσουνε ρε! Να περάσετε να βάλετε γκολ...», αν καταλαβαίνουμε καλά οι μη ενασχολούμενοι με τα του ποδοσφαίρου, εν προκειμένω, απλώς περιγράφει το εχθρικό κλίμα κατά του Παναθηναϊκού, κατά τη γνώμη του ακροατή, πάντα, αφού ο Β1, που επικαλείται, ήταν ποδοσφαιριστής στον Παναθηναϊκό μόνο για ένα χρόνο, την «επίμαχη» σαιζόν 2021-22.

Η φράση δε «Τα κέρατά του τα τράγια είχε! Τα κέρατά του τα τράγια είχε!» όπως και η φράση «Ε βέβαια θα φάτε κλωτσιές Πως θα σας αφήσουνε ρε! Να περάσετε να βάλετε γκολ...» δεν είναι μεν καλαίσθητες, αλλά θα ήταν όλως ανεπιεικές και παράλογο να εκτιμηθεί ότι στοιχειοθετούν ποιοτική υποβάθμιση προγράμματος. Τα ίδια ισχύουν, για την ταυτότητα του νομικού λόγου και για τις φράσεις «έπρεπε να έχει βγει με δύο κόκκινες και με έξι κίτρινες» (υπονοεί κάρτες), όπως ακόμη οι φράσεις, αναφερόμενες στο Α1 «Και τον αφήνουνε μόνιμα μέσα. Μόνιμα μέσα! Σαν να του λένε ξέρεις κάτι Άρη; Άντε τελείωνε (καθάρισε;) το παιχνίδι... Δεν υπάρχει (βρε;). Δηλαδή ούτε επί Κόκκαλη. Αυτό το μένος το αντιπαναθηναϊκό». Και τούτο,

διότι στην προκειμένη περίπτωση η ραδιοφωνική εκπομπή του αποβιώσαντος την 5.6.2023 σε ηλικία 71 ετών καταξιωμένου δημοσιογράφου Γεώργιου Γεωργίου, ο οποίος διακρινόταν για την κατά κοινή ομολογία ευφυΐα, ευθύτητα του χαρακτήρα του και το θάρρος να εκφράζει την προσωπική του άποψη, αλλά και το χιούμορ του, ήταν μια ζωντανή αθλητική εκπομπή με καθαρά σατιρικό και χιουμοριστικό περιεχόμενο, η οποία είχε μάλιστα πολύ υψηλή ακροαματικότητα, με πλήθος ακροατών που την παρακολουθούσαν και τον εκτιμούσαν χρόνια. Είναι γνωστό ότι η εκπομπή απευθυνόταν σε συγκεκριμένο ποδοσφαιρόφιλο κοινό και χρησιμοποιούνταν σ' αυτήν μία ιδιότυπη ποδοσφαιρική «αργκό», οπότε οι διατάξεις περί ποιοτικής υποβάθμισης προγράμματος οφείλουν, πάντοτε μέσα σε ορισμένα ανεκτά πλαίσια, να προσαρμόζονται στο «κοινωνικώς γίνεσθαι» και στην «κοινωνική πραγματικότητα» και να μην είναι αποκομμένες από αυτά.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, κατά την ομόφωνη άποψη της Ολομέλειας του ΕΣΡ, στοιχειοθετείται κατά του ραδιοφωνικού σταθμού «REAL FM» Νομού Αττικής, νομίμως εκπροσωπούμενου υπό της εγκαλουμένης εταιρείας και ιδιοκτήτριας αυτού, με την επωνυμία «ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ Α.Ε.» η διοικητική παράβαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας περί δυσμενών διακρίσεων λόγω της φυλής του, σε βάρος του έγχρωμου (μαύρου) ποδοσφαιριστή του Άρη Θεσσαλονίκης Α1, τον οποίο αποκάλυψε ακροατής του σταθμού «χιμπατζή», χωρίς ο ραδιοφωνικός παραγωγός τότε Γεώργιος Γεωργίου να τον αποδοκιμάσει ή να τον επιπλήξει.

Η Ολομέλεια του ΕΣΡ κρίνει ομόφωνα ότι δεν τελέστηκαν εκ μέρους του σταθμού οι παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας α) περί ποιοτικής υποβάθμισης προγράμματος, β) περί προσβολής της αξίας του ανθρώπου και μη σεβασμού της αξιοπρέπειας και της προσωπικότητάς του.

Κατά την ομόφωνη άποψη της Ολομέλειας του ΕΣΡ, για την παράβαση του σταθμού περί δυσμενών διακρίσεων προσώπου λόγω της φυλής του, πρέπει να επιβληθεί σε βάρος του σταθμού η διοικητική κύρωση της σύστασης, όπως μην επαναληφθεί στο μέλλον παρόμοια παράβαση, συνεκτιμωμένων των ακόλουθων στοιχείων: α) ότι το πρόσωπο το οποίο υπέστη την προσβολή, ήτοι ο Α1 ποδοσφαιριστής Α1, δεν αντέδρασε και δεν διαμαρτυρήθηκε, β) ο ραδιοφωνικός παραγωγός της εκπομπής στις

23.9.2021 Γεώργιος Γεωργίου έχει αποβιώσει και έτσι αδυνατεί να υποστηρίξει τον σταθμό και να αιτιολογήσει γιατί δεν αποδοκίμασε ή δεν επέπληξε τον ακροατή, ο οποίος αποκάλυψε τον έγχρωμο ποδοσφαιριστή Α1 «χιμπατζή», γ) ότι η εγκαλουμένη εταιρεία, όπως υποστηρίζει δια του υπομνήματός της, βρίσκεται σε δεινή οικονομική κατάσταση.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

α) Δέχεται ομόφωνα ότι η εγκαλουμένη εταιρεία, ιδιοκτήτρια και φορέας του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «REAL FM» Νομού Αττικής, δεν παραβίασε τις διατάξεις περί υποχρέωσης εξασφάλισης της ποιοτικής στάθμης προγράμματος, προστασίας της αξίας του ανθρώπου και σεβασμού της αξιοπρέπειας και της προσωπικότητάς του, απαλλάσσοντας την από τις σχετικές κατηγορίες, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

β) Δέχεται ομόφωνα ότι η εγκαλουμένη εταιρεία τέλεσε την παράβαση των δυσμενών διακρίσεων σε βάρος προσώπου λόγω της φυλής του, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει ομόφωνα στην εταιρεία με την επωνυμία «ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ Α.Ε.», ιδιοκτήτρια και φορέα του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «REAL FM» Νομού Αττικής, τη διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως τηρεί τις εκ της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας υποχρεώσεις της, σχετικά με τη μη δυσμενή διάκριση των ατόμων λόγω της φυλής τους και τον σεβασμό αυτών.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 21^η Ιουλίου 2025.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ

Δημοσιεύθηκε την 16^η Σεπτεμβρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ